

سه چراغ راه نشان

برای اینکه یک بزرگ‌تر قابل اتکا و مدیری درخور اعتنا باشیم، به کسب صفات عالی نیازمندیم و لازم است از چنین صفاتی در جریان امور استفاده کنیم. همه ما قابلیت آن را داریم که به صفات عالی‌های که شایسته آن هستیم نایل آییم. خداوند متعال نمونه‌های فراوانی از این صفات بارز و دست‌یافتنی را در قرآن مجید به ما نمایانده است. **امین، علیم و حفیظ** صفاتی هستند که خدای متعال در سوره یوسف آن‌ها را از اوصاف حضرت یوسف برشمرده است. او که امانت‌دار، خبیر و حافظ مال و آبروی بشر بود، به سبب همین سه ویژگی عزیز مصر شد؛ کسی که رجال حکومت و آحاد مردم به وی عشق می‌ورزیدند. خداوند او را به پیامبری برگزید و قصه زیبایی از زندگی پربار و نورانی‌اش را جزء بهترین قصص قرآن مجید قرار داد. به درستی یکی از برهه‌های حساس زندگی حضرت یوسف(ع)، دوره وزارت و مسئولیت او در حکومت مصر بود و به راستی او نمونه موفق یک کارگزار اسلامی است که توانست با مدیریت خود، جامعه را از خطرهای زیادی نجات دهد و منشأ خیر و برکت بسیاری شود.

صفات یاد شده برای ماندن در تاریخ و ذکر خاطره‌ای از آن‌ها در محفل و مجلس نیست. قرار هم نیست این کلمات کلیدی بخشی از واژگان سخنرانی‌های ما و شما را تشکیل دهند. خداوند به زیبایی این سه واژه را همسان سه چراغ نورانی راهنما و راهنشان قرار داده است. پس به این سه مفهوم دل ببندیم و آن‌ها را در رفتارهای خصوصی و اجتماعی خودمان متجلی سازیم تا به مثابه سه ضلع استوار یک مثلث، سپر و حافظمان باشیم.

ما مدیران مسئولیت‌ها و مناصبی داریم که به واسطه آن‌ها بسیاری از افراد، از سطوح مختلف جامعه، به ما مراجعه می‌کنند و درباره موضوعات گوناگون از زوایای گوناگون درددل می‌کنند و به اصطلاح سفره دل می‌گشایند و از ما مشورت و راه‌حل می‌طلبند که می‌بایست مشورت‌های ما بدون هرگونه سوگیری باشد. از سویی، منابع و امکانات مالی و مادی بسیاری، با عنوان بیت‌المال در اختیارمان گذاشته می‌شود. پس باید امانت‌داران مطمئن و محکمی باشیم تا دیگران به ما اعتماد کنند و با تکیه بر این اعتماد، فضای کاری مناسبی طراحی کنیم و فرهنگ سازمانی دلچسبی فراهم سازیم. در این میان، در طول زمان خسارت‌ها و ضربه‌های فراوانی از ناحیه تعلل در امانت‌داری، گریبان‌گیر جامعه و مردم ما شده و فرصت‌ها و امکانات بسیاری از دست رفته است و نیروهای قابل و شایسته‌ای از گردمان پراکنده شده‌اند. رازداری،

داشتن سعه صدر و خودداری از گشودن هر سرپسته‌ای در هر جا، به‌خصوص اگر محرمانه باشد، از دیگر وجوه **امین** بودن ماست. رودربایستی نداشتن، جرئت‌ورزی، اعتمادبه‌نفس، داشتن مهارت «نه» گفتن، قاطع و آرام و مؤدب بودن، پرخاشگری نکردن، و پرهیز از کم‌رویی، صفت والای امانت‌داری را در ما تقویت می‌کند. در کنار همه این‌ها مطالعه و کندوکاو را نباید فراموش کنیم. لازم است درباره مسائلی که در محیط زندگی و کاری‌مان پیش می‌آید، بیشتر تفحص کنیم و دقیق باشیم. بر مشاهدات عمیق و نظرخواهی‌های مان بیفزاییم، با دوستان و همکاران بیشتر مشورت و هم‌فکری کنیم، به آنان اجازه دهیم ما را راهنمایی کرده روش‌ها و عملکردمان را نقد کنند و بدین‌وسیله بر دانایی و آگاهی‌مان بیفزاییم و با آگاهی و دانایی تصمیم بگیریم. ما باید علیم باشیم و معاشرت با افراد علیم حق کسانی است که با ما کار و زندگی می‌کنند؛ چرا که ناآگاهی و نادانی ما اولین ضربه را بعد از خودمان به آن‌ها وارد می‌سازد. از دیگر سو، ناآگاهی و جهل ما بی‌اعتمادی را در محیط کارمان افزایش می‌دهد که موجب پراکندگی دل‌ها از اطرافمان می‌شود و این یعنی فقر و بیچارگی سازمانی! اعتماد به خداوند متعال و تقوای الهی پیشه کردن به ما بصیرت می‌دهد و ما را قادر می‌سازد که با تشخیص هر چه بهتر حق از باطل، صفت **علیم بودن** را بر دیگر صفاتمان بیفزاییم.

نگذاریم افرادی که مسئولیتشان را بر عهده گرفته‌ایم - چه در خانواده و چه در محیط کار - به بیراهه کشیده شوند و تلاش کنیم تا از هر جهت سالم و پاک بمانند و کار کنند؛ به دیگران آسیبی نرسانند و کسی به آنان آسیب نزنند. این آسیب می‌تواند هم روحی و روانی و هم مادی باشد. تلاش و برنامه‌ریزی ما برای سالم نگه داشتن فضای سازمانی و فضای کاری، از ما مدیر و انسانی **حفیظ** می‌سازد که در کمال صداقت و سلامت حافظ جان و مال و آبروی دیگران است. چه چیزی از این بهتر که همه، ما را حافظ خویش پندارند. این صفت بزرگ از ما مدیرانی شش‌دانگ می‌سازد که یقیناً لطف الهی را نصیبمان خواهد ساخت. برای حفظ صفت **حفیظ بودن**، لازم است همه تلاشمان را صرف شفاف‌سازی نظام سازمانی کنیم تا وقایع کمتری از دیدمان پنهان بماند.

البته واژگان **امین، علیم و حفیظ** معانی و مقاصد دیگری نیز دارند لکن در این مختصر سعی شد این کلمات از نگاه مدیریت سازمانی تا حدودی تعریف و تفسیر شود. امید است که همه ما متصف به این اوصاف باشیم و برویم.